PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Jos pohjalaistaloja vain museoidaan, se on kuoliaaksi rakastamista.

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ TAINA HAUTAMÄKI, KITINOJAN KYLÄSEURA

03.09.12

Aurinko nousee

Helsingissä kello 6.20
ja laskee kello 20.17
Oulussa kello 6.04
ja laskee kello 20.28
Utsjoella kello 5.37
ja laskee kello 20.42

Päivän sana

3.9. Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi heille: ”Totisesti: tämä köyhä leski pani uhriarkkuun enemmän kuin yksikään toinen.” Mark. 12:43
4.9. Mutta Ruut sanoi: ”Älä pakota minua eroamaan sinusta ja lähtemään luotasi. Minne sinä menet, sinne minäkin menen, ja minne sinä jäät, sinne minäkin jään. Ruut 1:16

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Soile, Soili, Soila
Huomenna tiistaina: Ansa

Mietelause

Mitä vähemmän puhuu, sitä pienemmällä sanavarastolla tulee toimeen.

Kai Nieminen

MERKKIPÄIVIÄ

85-VUOTIAS

Sotaveteraaniliiton kunniapuheenjohtaja **Aarno Strömmer** 6.9. Oulu. Vastaanotot Oulujoen pappilassa Oulussa 6.9. klo 12–16 ja Katajanokan Kasinolla Helsingissä 7.9. klo 13–16. Mahdolliset muistamiset Sotaveteraaniliiton perinnerahastoon, Helsingin Op, FI36 5541 2820 0099 35.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Julkaisemme vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Kuvaksi käy mustavalko- tai värikuva. Palsta on maksuton. Tiedon tulee olla perillä viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Osoite: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai sähköpostilla *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*

TERVEENÄ TYÖSSÄ

Tunteita salongissa

Hyviä elämänohjeita ja neuvoja on maailma pullollaan, mutta miten niitä pystyisi noudattamaan? Miksi ihminen syö ja juo itsensä sairaaksi, pelaa koko omaisuutensa tai jää koukkuun nettipornoon? Mistä johtuu, ettei järkeä pysty aina käyttämään?

Suurin osa järjettömältä tuntuvasta käytöksestämme johtuu tiedostamattomista tunteista, jotka ohjaavat meitä salaa. Esimerkiksi viha, syyllisyys ja kateus koetaan usein salonkikelvottomina tunteina, vaikka hävettävien tunteiden avulla voisi syventää itsetuntemusta eniten.

Viha asettaa rajat, syyllisyys kertoo arvoista ja kateus taidoista, joita haluaisimme itsellemme. Silti piilottelemme hankalia tunteita – jopa itseltämme.

Tunnistamattomina tunteet voivat olla vaarallisia. Kateellinen yrittää tuhota muiden saavutukset mitätöimällä ja mustamaalaamalla. Tiedostamattoman kateuden tunnistaa pahansuovasta ja katkerasta ilmapiiristä. Muiden menestys on salaa kadehtivalle myrkkyä, eikä hän pysty ottamaan menestyneen työnteosta ja taidoista opikseen.

Kateuden ja muiden torjuttujen tunteiden tragiikka onkin siinä, että ne estävät ihmistä nauttimaan elämästä ja ihmissuhteista, vaikka kaikki on periaatteessa käden ulottuvilla. Jos hävettävät ja torjutut tunteet käsiteltäisiin, olo helpottuisi.

Riippuvuuksien takana on myös tukku tiedostamattomia tunteita ja tarpeita. Esimerkiksi häpeän valtapiirissä järki sumenee. Hetkellisen mielihyvän tavoittelu on puolustuskeino liian vaikeiksi koettuja, tuhoavia tunteita vastaan.

Toipuminen on iso, jokapäiväistä elämää koskeva muutos, joka ei tapahdu hetkessä. Riippuvuuden tilalle rakennetaan uutta kokemisen ja elämisen tapaa.

Yksi onnellisiksi itsensä tuntevien ihmisten tärkeimmistä taidoista on itsehillintä. Se ei tarkoita tunteiden tukahduttamista, vaan toverillista ja suvaitsevaista suhdetta kaikenlaisiin tunteisiin. Itsetuntemus tuo elämään vakautta ja realismia.

Taito tunnistaa ja säädellä hankalilta ja ahdistavilta tuntuvia tunteita ryntäämättä toimintaan on onneksi jokaisen opittavissa. Ihmisestä ei koskaan tule täydellistä, mutta ”kiellettyihin” tunteisiin ja tarpeisiin tutustuminen parantaa elämänlaatua ja ihmissuhteita. Onnellisuus edellyttää itsetuntemusta.

ANNA LASSILA
on lapinjärveläinen luomuviljelijä ja kirjailija.

gutgebautt@hotmail.com

Suomesta löytyi harvinainen kärpänen

Suomesta on löydetty uhanalainen sorjapetokärpänen lähes sadan vuoden tauon jälkeen. Erittäin harvinainen kärpänen löydettiin Pohjois-Savon kärpäslajistoa selvitettäessä, kertoo Luonnontieteellinen keskusmuseo.

Suomalaisesta kansallismaisemasta Maaningalta tehty löytö oli odottamaton, sillä viimeksi sorjapetokärpänen on tavattu maassa vuonna 1916.

Laji on harvinainen koko maailmassa. Suomen lisäksi se tunnetaan ainoastaan Venäjällä, Etelä-Koreassa ja Japanissa.

Suomessa se on nähty aiemmin Maaningalla 1800-luvun puolivälissä ja Kuopiossa vuonna 1916.

Tutkijoiden hämmästykseksi sorjapetokärpäsiä löydettiin peräti kolme kappaletta. Yksi näistä pyydystettiin näytteeksi Luonnontieteellisen museon tieteelliseen eläinkokoelmaan, joka on osa kansalliskokoelmien verkostoa.

Lajia uhkaavat lahopuun väheneminen ja metsämaiseman muutokset, kuten avohakkuut ja täysikasvuisten talousmetsien varjoisuus. **MT**

JARKKO LAAKSONEN

Juha Paalijärvi kokoaa purkutalon terveet hirret perinnetonttinsa piharakennuksen rakennuspuiksi. Perinnekylän projektipäällikkönä toimii Taina Hautamäki.

Vuoden kylä Kitinoja perustaa pohjalaistalojen raitin

Seinäjoen Kitinojan kylään rakennetaan kokonainen asuinalue aidosti perinteisiä pohjalaistaloja. Kyläseura on vuosikymmenien tauon jälkeen edelläkävijänä käynnistämässä maineikasta rakennustapaa.

SEINÄJOKI (MT)
Perinnekylä on yksi monista voimannäytöistä, joiden ansiosta Kylätoiminta ry nimesi sunnuntaina Kitinojan vuoden kyläksi.

”Haluamme nostaa pohjalaistaloja uuteen kunniaan. Eihän mikään estä rakentamasta uusia taloja samalla periaatteella kuin on tehty vuosisatoja ja hyväksi havaittu”, projektipäällikkö **Taina Hautamäki** sanoo.

Perinnekylään voidaan myös siirtää vanhoja taloja, kuten on tehty Vaasan lähellä Mustasaaren Sulvan kylässä.

”Jos pohjalaistaloja vain museoidaan, se on kuoliaaksi rakastamista”, Hautamäki toteaa.

”Ainut keino ylläpitää kulttuurimaisemaa kaikilta osin on saada pohjalaistaloja asukkaiden ja yritysten käyttöön.”

Tontinostaja ei jää yksin

Kitinojan kyläseuran hallinnoima hanke on edennyt pitkälle. Alueella on kaksitoista puolen hehtaarin tonttia, joille kunnallistekniikka vedetään viimeistään ensi keväänä.

Ensimmäinen tontti on jo myyty ennen kuin markkinointi on päässyt kunnolla vauhtiin.

Tontin ostajaa ei jätetä yksin, Hautamäki lupaa. Kättä pitempää tarjoaa osaajaluettelo, josta löytää tietoja esimerkiksi hengittävien materiaalien ja aitojen puuikkunoiden tekijöistä.

”Eristykset tehdään nykymääräysten mukaan, mutta muovia ei saa käyttää.”

Rakennustapaohjeet on teetetty vaasalaisella arkkitehtitoimistolla.

Joka tontille on kaavoitettu vähintään kolme rakennusta. Päärakennus on perinteen mukaisesti puolitoista- tai kaksikerroksinen. Valmistaloja ei perinnekylään tule, Hautamäki vakuuttaa.

Puhdasta sisäilmaa

Pohjalainen arkkitehtuuri mittasuhteineen miellyttää ensimmäisen tontin ostanutta **Juha Paalijärveä**. Seinäjoella asuva ohjelmistosuunnittelija arvostaa myös puhdasta sisäilmaa, jota vaalitaan rakennustapaohjeissa.

Alun perin Paalijärvi ajatteli siirtää tontille netin kautta löytämänsä rakennuksen hirret. Vuotanut katto oli kuitenkin tehnyt pahaa jälkeä. Osa hirsistä kelpaa piharakennukseen.

Paalijärven perheeseen kuuluu vaimo ja puolitoistavuotias poika. Joka lapsi on kylälle erityisen tervetullut, sillä oma koulu halutaan ehdottomasti säilyttää.

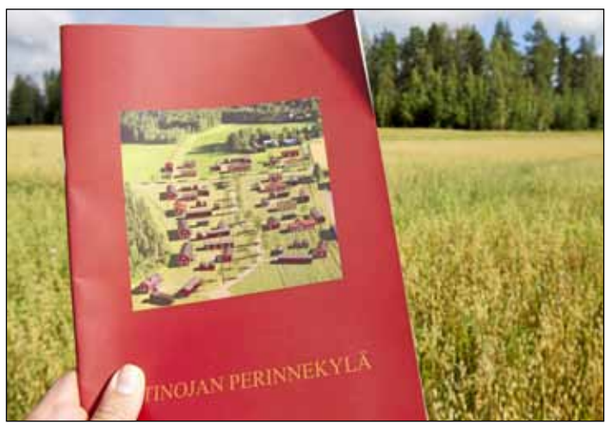

Puolen hehtaarin tonteille rakennetaan mallikuvan mukaisesti perinteisiä pihapiirejä.

TIMO AALTO

Oma valokuituverkko palvelee tehokkaasti kyläläisiä, konehuonetta esittelevä Alpo Kitinoja kertoo.

»Mikään estä rakentamasta uusia taloja samalla periaatteella kuin on tehty vuosisatoja ja hyväksi havaittu.«

TAINA HAUTAMÄKI

Kuntaliitos ei harmita

Kitinojan kyläseura toimii 400 asukkaan ja kahdentoista yhdistyksen kokoavana voimana. Entinen Ylistaron syrjäkylä on kuntaliitoksen jälkeen osa Seinäjokea.

Kuntaliitos on yritetty kääntää voiton puolelle.

”Meidän tyylimme on tehdä kunnalle sellaisia tarjouksia, joista ei voi kieltäytyä”, **Alpo Kitinoja** kertoo. Hän on on kylän kantatilan yhdeksäs isäntä, joka työskentelee Seinäjoella Vaasan yliopiston kehittämispäällikkönä.

Tarjoukset tarkoittavat esimerkiksi pitkälle suunniteltua talkootyötä, johon kuntaa kysytään osarahoittajaksi.

”Ei kaupunki kerkiä ajatella meidän hyvinvointia, me ajatellaan itse”, kyläseuran hallituksen jäsen **Ismo Kitinoja** täydentää.

Yhteisöllinen ”veisuukylä”

Ennen kuntaliitosta kyläläiset rakensivat pitkälti talkoovoimin kylätalon, josta löytyy muun muassa liikuntasali ja Osuuskunta Valokaistan konehuone.

Kitinoja toteutti maakunnan toisena kylänä pilottihankkeen, jossa kolmen kylän alueelle vedettiin valokuituverkko.

Yhteistyöllä on pitkät perinteet. Vahvaa yhteisöllisyyttä synnyttivät Kitinojan mukaan Kyrönjoen tulvat ennen kuin penkereet saatiin kuntoon. Joka kevät silta piti purkaa ja koota yhteisin voimin. Kitinoja on historiallisesti myös tunnettu ”veisuukylä”.

TARJA HALLA

ANSIOITUNEET

Vuoden 2012 kylä ja tiennäyttäjät

Suomen kylätoiminta ry palkitsi sunnuntaina Joensuun juhlaseminaarissa Vuoden 2012 kylän sekä useita paikallisesti ansioituneita toimijoita.
Vuoden Kylä: Kitinoja, Seinäjoki.
Kunniamaininnat kilpailussa: Letku, Tammela sekä Tykkööö, Jämijärvi.
Vuoden maaseutukasvo: Kari Väänänen, Kemijärvi.
Vuoden maaseututoimija: Olav Jern, Vaasa.
Kylätoiminnan tiennäyttäjät: Esko Vähätiitto, Kärsämäki, Raija Ikonen, Leppävirta ja Raimo Yrjänheikki, Ylitornio.

LUKENUT MIES

Sattumapääministeri

Pankinjohtaja **Jukka Rangellia** kohtasi erikoinen paradoksi. Hän ei ollut poliitikko eikä politiikasta kiinnostunut mutta joutui poliittisten tehtäviensä seurauksena vankilaan.

Rangellia ei tietenkään tuomittu oman poliittisten toimiensa vuoksi vaan siksi, että Suomi hävisi sodan. Hyvällä syyllä voidaan myös puhua torjuntavoitosta, sillä täysin hävinneen maan ”sotasyylliset” olisi hirtetty.

Miten politiikasta kemiallisen puhdas henkilö voi tulla pääministeriksi ja hoitaa tehtävää kansakunnan vaikeimmilla hetkillä peräti kahden vuoden ajan?

Presidentiksi 1940 valitulle Suomen Pankin pääjohtajalle **Risto Rytille** poliitikot ja eduskunta olivat kiusankappaleita. Siksi hän kutsui pääministeriksi kakkosmiehensä, joka ei koskaan esittänyt esimiehensä lausunnoista poikkeavia näkemyksiä.

Rangell oli tunnustettu pankkimies ensin OKO:ssa, sitten Suomen Pankissa ja lopulta KOP:ssa. Hän oli maan keskeinen urheilujohtaja, ilmiömäinen verkostoituja ja valloittava seuramies.

Mutta kun pääministeri tulee eduskuntaan antamaan kaivattua selvitystä sodasta ja kysymysten sijaan kehottaa kansanedustajia kunnioittamaan sankarivainajia hiljaisuudella, suksethan siinä ristiin menivät.

Pääministeriä vaihdettiin tekaistulla syyllä kesken sodan. Rangellin seuraaja **Edvin Linkomies** (kok.) oli taas itsetietoinen poliitikko.

Journalistina paremmin tunnettu historian tohtori **Keijo K. Kulha** on tehnyt ”unohdetusta” pääministeristä hyvän, tyylilleen ominaisen jäntevän elämäkerran.

Ei Rangellin elämä tähänkään asti ole ollut aivan salattua, vaikka hän ei omia muistelmia suostunut kirjoittamaan. Esimerkiksi sotasyyllisten vankilaajasta ilmestyi muutama vuosi sitten **Risto Nikun** mainio kirja, jota Kulhakin käyttää lähteenä.

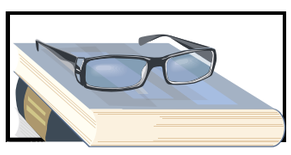

Uutta tietoa sen sijaan saamme entisten toverusten Jukka Rangellin ja **Urho Kekkosen** suhteista sodan jälkeen. Vastoin yleistä luuloa välit olivat normaalin tuntuiset. Sotasyyllisistä vain **Väinö Tanner** vihasi taukoamatta Kekkosta.

Ehkä Rangell ei Kekkosta aina kannattanut, mutta hyvin he mahtuivat samaan hirviporukkaan. Aateveljiä he eivät olleet nuorinakaan. Emme edes saa tietää, mitä puoluetta Rangell vaaleissa äänesti.

PEKKA ALAROTU

Keijo K. Kulha: Rytin luottomies. Jukka Rangell (1894–1982). 358 sivua. Edita.